

WALKI O ODRE I TWIERDZE ODRZAŃSKIE W 1945 R.

Na początku lutego 1945 roku uwaga całego świata była skupiona na kierunku działań wojsk 1 Frontu Białoruskiego, które w tych dniach osiągnęły rubież Odry.

Otwierając w dniu 4 lutego 1945 roku obrady Wielkiej Trójki w Jałcie, prezydent USA Franklin Roosevelt, nie kryjąc wielkiej niecierpliwości poprosił już na początku swojej powitalnej mowy o przedstawienie przez stronę radziecką aktualnej sytuacji na froncie wschodnim. Dokonał tego zastępca szefa sztabu generalnego Armii Czerwonej generał armii Aleksiej Antonow, który w swoim wystąpieniu m.in. stwierdził, iż: „...Do 1 lutego, to znaczy w ciągu 18 dni natarcia, wojska radzieckie na kierunku głównego uderzenia posunęły się o blisko 500 km. Tak więc przeciętne tempo posuwania się wynosiło 25—40 km na dobę. (...) Wojska radzieckie osiągnęły rzekę Odrę na odcinku od Kostrzyna (na północ od Frankfurtu) i bardziej na południe. (...) Niemcy będą bronić Berlina, w związku z czym postarają się powstrzymać posuwanie się wojsk radzieckich na rubieży rzeki Odry, organizując tu obronę z wycofujących się jednostek oraz odwodów, przerzucanych z Niemiec, Europy zachodniej i Włoch. (...)”

Nie trzeba dodawać, iż informacja ta wywołała wśród uczestników konferencji krymskiej spore poruszenie, bowiem można było na jej podstawie wysnuć wnioski, iż wojska radzieckie, mimo wzrastającego oporu nieprzyjaciela, będą próbowały rozwijać dalsze natarcie w kierunku stolicy III Rzeszy. Stanowisko takie wynikało z założeń naczelnego dowództwa radzieckiego, które planowało, iż kampania zimowa będzie stanowić jedną gigantyczną operację, w wyniku której głównym uderzeniem na centralnym odcinku frontu zostanie przełamana obrona nieprzyjaciela by po rozcięciu i rozbiciu wojsk niemieckich między Wisłą a Odrą rozwinąć natychmiast w drugim etapie uderzenie na zachód do Berlina włącznie.

W myśl tej koncepcji stolica III Rzeszy miała być zdobyta zdecydowanym wypadem już 15—16 lutego.

Należy podkreślić, że w zamiarach tych jak i decyzjach Odra jako przeszkoda wodna nie stanowiła rubieży pośredniej czy wydzielonej szczególnie w działaniach. Można odczytać w powstałych zamysłach, że dowództwo radzieckie zakładało przełamanie jej z marszu. Założenia, iż Odra odegra niewielką rolę jako rubież obronna — jak wiemy — okazały się jednak mylne, bowiem na niej natarcie wojsk 1 Frontu Białoruskiego zostało wstrzymane. Złożyło się na to wiele czynników, które zmusiły stronę radziecką do weryfikacji a następnie zmiany planów działań na kierunku berlińskim w 1945 r.

Szczególna rola jaka przypadła w końcowej fazie II wojny światowej środkowej Odrze wynikała z miejsca jakie zajmowała Odra w niemieckim systemie obronnym III Rzeszy. Według założeń hitlerowskiego dowództwa rzeka ta wraz z twierdzami Kostrzynem i Frankfurtem miała w 1945 roku stanowić główną linię oporu broniących się rozpaczliwie wojsk faszystowskich. Odra była bowiem ważną przeszkodą dla nacierających wojsk radzieckich nie tylko jako szeroka przeszkoda wodna lecz również jako fortyfikowana rubież. W niemieckich publikacjach Odra często jest nazywana Linią Nibelungów. Nazwa ta wiąże z wydanym 28 listopada 1944 r. przez szefa OKH gen. Guderiana rozkazem rozbudowy umocnień odrzańskich. W nim to sprecyzowano, że Odra jako: „...Linia Nibelungów będzie służyć niemieckim wojskom lądowym na wschodzie jako wsparcie w rozstrzygającej walce o rdzeń Rzeszy niemieckiej (...) (którą) (...) rozbudujemy systemem umocnień polowych. Budowę fortyfikacji stałych należy przewidzieć dla umocnienia twierdz, w ramach przebiegu najważniejszych dróg i linii kolejowych (...) Oprócz twierdz odnosi się to szczególnie do (...) odcinka Muskau — Forst (...)”. Już w połowie 1944 roku i na początku roku następnego Niemcy przystąpili do przygotowań systemu obronnego Odry i Nysy Łużyckiej, który miał, w wypadku przełamania Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, zapewnić obronę przedpola III Rzeszy.

Odrzańsko-Nyski Rejon Umocniony składał się z trzech pasów: pierwszego — głównego, drugiego i trzeciego — tyłowego. Na szczególnie ważnych kierunkach między pasami rozbudowano pozycje pośrednie i ryglowe. Ogólna głębokość odrzańsko-nyskiej rubieży obronnej wynosiła 20—40 km. Główny pas obrony niemieckiej przechodził wzdłuż zachodniego brzegu Odry i Nysy Łużyckiej z wyjątkiem rejonów Kostrzyna, Frankfurtu nad Odrą, Fürstenbergu, Forstu i Mużakowa (Muskau), gdzie zostały rozbudowane również przedmieścia na wschodnim brzegu. Pas ten, o głębokości 5—10 km, składał się z trzech pozycji i był bezpośrednio oparty o rubież Odry. Umocnienia jego miały bronić ewentualności

przełamania rzeki przez nacierające wojska radzieckie. Wszystkie miejscowości w tym pasie zostały przekształcone w silne punkty oporu. Gęsta sieć transzei, liczne punkty oporu i silne węzły obrony stanowiły dużą przeszkodę dla nacierających wojsk. Ponadto wykorzystując system śluz na Odrze i gęstą sieć kanałów przygotowano szereg rejonów do zalania.

Szczególną rolę w obronie berlińskiego kierunku strategicznego wyznaczono twierdzy kostrzyńskiej. Kostrzyn był starą twierdzą, którą znacznie unowocześniono. Cytadela położona na wyspie przy ujściu Warty do Odry składała się z pięciu fortów osłoniętych głębokim rowem i pięciometrowym wałem fortecznym. Przedpola twierdzy zostały gęsto zaminowane — do 1000 min na 1 km frontu. Kostrzyn dzielił się na trzy dzielnice: Nowe Miasto, Stare Miasto z cytadelą i lewobrzezną dzielnicę — Kietz. Nowe Miasto było największą częścią Kostrzyna. Znajdowały się tu forty obronne oraz transzeje okalające miasto. Pierwsza transzeja przebiegała 2—3 km od centrum miasta — półkołem, wzdłuż dróg były zbudowane zasieki z drutu kolczastego. Druga transzeja przechodziła przez peryferie miasta i łączyła punkty oporu usytuowane w budynkach i obiektach przemysłowych. Trzecia transzeja obwodem łączyła punkty oporu w centralnej części miasta.

Silnym węzłem oporu w systemie odrzańskiej obrony stał się Frankfurt. Jako twierdza — miasto tworzyło kompleks — rejon obrony razem z Kunowicami. Rozbudowano dwa pierścienie umocnień — zewnętrzny i wewnętrzny — szczególnie wzmocnione na kierunku wschodnim i południowym.

Obrona niemiecka w 1945 r. na kierunku berlińskim stanowiła bardzo silną i trudną do pokonania zaporę. Rozbudowując obronę na terenie Środkowego Nadodrza i nad rubieżą Odry dowództwo niemieckie maksymalnie wykorzystało dogodne warunki terenowe. Wszystkie pozycje obronne z reguły przebiegały wzdłuż naturalnych przeszkód terenowych — rzek, kanałów, jezior, wzgórz, masywów leśnych. Duża ilość murowanych osiedli, fabryk i innych obiektów stwarzała możliwość szybkiego przygotowania doraźnych silnych węzłów i punktów oporu.

Realizując zadania kampanii zimowej, nacierające wojska 1 Armii Pancerniej gwardii, 9 i 11 Samodzielne Korpusy Pancerne oraz 8, 33 i 69 Armie wyszły w końcu stycznia na rubież Skwierzyna — Międzyrzecz — Sulechów. Powyżej do linii Skwierzyna — Strzelce Kraj. — Dobiegniew zbliżały się oddziały 2 Armii Pancerniej gwardii, 5 Armii Uderzeniowej i 8 Armii gwardii. Wieczorem 29 stycznia został przełamany Międzyrzeczki Rejon Umocniony przez wydzielony oddział 1 Armii Pancerniej gwar-

dii, który zdecydowanym manewrem dotarł następnie do Odry. Również pozostałe oddziały 1 Frontu Białoruskiego działając na berlińskim kierunku strategicznym szybko posuwały się naprzód osiągając linię Odry. Zrealizowane zostały więc pomyślnie założenia I etapu kampanii i osiągnięte duże sukcesy już w ramach II etapu, który zakładał, że zostanie opanowana z marszu linia Odry a następnie zdobyty Berlin. Tak więc radzieckie założenia, że Odra odegra niewielką rolę jako rubież obronna okazały się bardzo mylne, bowiem na niej natarcie wojsk 1 Frontu Białoruskiego zostało wstrzymane.

Faktyczny przebieg kampanii można podzielić na dwa etapy. Pierwszy etap obejmował okres — biorąc pod uwagę realizowane przez Armię Radziecką cele strategiczne — od 12.I. do 15.IV.1945 roku, określony jako zimowa ofensywa Armii Radzieckiej w 1945 roku. Składały się na nią między innymi następujące operacje: wiślańsko-odrzańska 1 Frontu Białoruskiego i 1 Frontu Ukraińskiego i części sił 4 Frontu Ukraińskiego; wschodniopruska 2 i 3 Frontu Białoruskiego, pomorska 1 i 2 Frontu Białoruskiego. Drugi natomiast etap nazywany wiosenną ofensywą Armii Radzieckiej trwał od 16.IV. do 8.V.1945 r. Składał się z operacji berlińskiej 1 i 2 Frontu Białoruskiego i 1 Frontu Ukraińskiego oraz operacji praskiej 1, 2 oraz 4 Frontu Ukraińskiego.

Odra stała się rubieżą końcową działań w operacji wiślańsko-odrzańskiej i pozycją wyjściową do rozpoczęcia operacji berlińskiej. Te dwie operacje stały się składnikami kampanii zimowo-wiosennej i wyznaczyły szczególną rolę Odry w działaniach wojsk 1 Frontu Białoruskiego w 1945 roku. Operacje te odznaczały się wysokim tempem, dużą głębokością, szerokim i śmiałym manewrem zarówno w celu okrążenia, jak i wykonania głębokich czołowych uderzeń.

Biorąc pod uwagę charakterystyczne momenty działań, osiągnięte rezultaty i zrealizowane koncepcje przez stronę radziecką oraz rozwój sytuacji walki o przełamanie linii środkowej Odry można podzielić na cztery fazy.

I. PIERWSZA FAZA WALK O ŚRODKOWĄ ODRE 31.01.—3.02.1945 R.

Jej początek wyznacza moment wyjścia wojsk 1 Frontu Białoruskiego nad Odrę i zdobycie z marszu pierwszych przyczółków, zamyka natomiast całkowicie opanowanie i oczyszczenie z wroga (poza przedmieściami Kostrzyna, Frankfurtu nad Odrą, Fürstenbergu i Krosna) prawego brzegu rzeki; działania te prowadzone były w końcowej części operacji wiślańsko-odrzańskiej, która trwała do 3 lutego.

Osiągnięte sukcesy pierwszych dni operacji wiślańsko-odrzańskiej stworzyły sytuację, w której dowództwo 1 Frontu Białoruskiego zdecy

dowało się stworzyć grupy szybkich wojsk Frontu, w skład których wchodziły przede wszystkim armie i korpusy pancerne. Wszystko wskazywało na to, że zanosi się na daleki, skuteczny rajd do Odry i dalej poza jej linię — ku Berlinowi. Zgodnie z tą koncepcją głównym kierunkiem uderzenia stawał się odcinek Poznań — Kostrzyn, na którym działały wojska centralnego zgrupowania 1 Frontu Białoruskiego. Pomocniczy kierunek zmierzał ku Odrze w rejonie południowego zgrupowania Frontu.

Szczególnie preferowane do przełamania z marszu rubieży Odry było centralne zgrupowanie wojsk Frontu. I jemu to udało się już 31 stycznia, a więc wcześniej niż zakładał plan osiągnięcia Odry. Pierwsze w tym rejonie wyszły nad nią oddziały wydzielone 2 Armii Pancernej gwardii i 5 Armii Uderzeniowej. Zaskoczenie przeciwnika było tak duże, że bez większych trudności udało się uchwycić niewielki przyczółek.

Sily główne 5 Armii Uderzeniowej w nocy z 1 na 2 lutego pierwsze spośród wojsk 1 Frontu Białoruskiego, przystąpiły do frontalnego forsowania Odry na odcinku od Czelina do Kostrzyna. W dniu 2 lutego armia ta miała już 30 kilometrowej szerokości i 5 kilometrowej głębokości przyczółek od Błeszyna do Kostrzyna.

Radzieckie działania na tym kierunku do 3 lutego a więc wydzielenie w późniejszym okresie czasu trwania operacji wiślańsko-odrzańskiej, przebiegały zgodnie z przyjętymi wcześniej założeniami. Wszystko wskazywało na to, że założenia te uda się zrealizować.

Do 3 lutego został całkowicie opanowany prawy brzeg Odry, bez niemieckich przyczółków w rejonie odrzańskich twierdz. Wyjście głównych sił 1 Frontu Białoruskiego nad Odrę oznaczało zrealizowanie jednego z zasadniczych celów kontynuowanej operacji. Wychodząc nad Odrę radzieckie oddziały nie posiadały środków przeprawowych, paliwo i amunicja były prawie na wyczerpaniu. Wyjście wojsk radzieckich nad Odrę i zdobycie dosyć pojemnych przyczółków było wydarzeniem o dużym znaczeniu dla dalszych działań, mimo iż ich dalszy przebieg został poddany korekcie i istotnym zmianom. Możliwości dalszych działań zostały poddane głębokiej analizie. 3 lutego została zakończona operacja wiślańsko-odrzańska, która wyznaczała zakończenie działań w kierunku zachodnim. Na linii frontu Odry nastąpił okres tzw. „pauzy operacyjnej”, podczas której trwały walki o rozszerzenie i utrzymanie zdobytych przyczółków oraz pokonanie odrzańskich twierdz.

II. DRUGA FAZA — WALKI O ROZSZERZENIE ZDOBYTYCH PRZYCZÓŁKÓW

4.02.—20.02.1945 R.

Walki te były prowadzone w okresie tzw. „pauzy operacyjnej” i

miały nadal charakter działań zaczepnych z zadaniem pełnej realizacji postawionych celów w założeniach II etapu kampanii zimowej. Koniec ich wyznacza zmiana tych założeń, związana z powstaniem nowego północnego frontu działania skierowanego ku Pomorzu.

Działania wojsk 1 Frontu Białoruskiego w drugiej fazie walk o Odrę wytyczają dwie daty, które miały wpływ na powstanie nowych sytuacji i w związku z tym zamierzeń walczących stron. Wojska Frontu w dalszym ciągu obligował zamiar powzięty 28 stycznia przez Naczelne Dowództwo o możliwości wydłużenia operacji wiślańsko-odrzańskiej i opanowanie Berlina. Na rubieży Odry natarcie 1 Frontu Białoruskiego utknęło. Operację wiślańsko-odrzańską zakończono 3 lutego niespotykanym pod względem rozmachu manewrem w kierunku północnym. Wiązało się to z powstaniem luki między lewym skrzydłem 2 Frontu Białoruskiego a prawym skrzydłem 1 Frontu Białoruskiego, która pod koniec stycznia wynosiła przeszło 20 km. Jednocześnie nieprzyjaciel od 22 stycznia rozpoczął wzmocnianie swego ugrupowania na Pomorzu dla przeprowadzenia na otwarte skrzydło 1 Frontu Białoruskiego przeciwwuderzenia. Przewidując to, marszałek Żukow rozwinął frontem w kierunku północnym cztery armie ogólnowojskowe, dwie armie pancerne oraz korpus kawaleryjski. Tym samym został poważnie osłabiony front odrzański, bowiem wycofano z niego 1 i 2 Armię Pancerną gwardii.

W okresie tym powstał nowy front działań skierowany na północ, mający styczność z wrogiem prawie 300 km. Radziecka Kwatery Główna uważnie śledziła sytuację prawego skrzydła 1 Frontu Białoruskiego i 15 lutego zażądała od marszałka Żukowa i Rokossowskiego przedstawienia opinii co do rozwoju dalszych działań. 20 lutego dowódca 1 Frontu Białoruskiego zameldował Naczelnemu Dowództwu o konieczności chwilowego przejścia do obrony i wstrzymania prób dalszych działań w kierunku zachodnim. Data ta została przyjęta przez autora pracy jako zamknięcie drugiej fazy walk o Odrę.

Reasumując należy stwierdzić, że zasadniczym trzonem ofensywy zimowej Armii Radzieckiej 1945 roku były działania zaczepne wojsk 1 Frontu Białoruskiego i 1 Frontu Ukraińskiego, znane w historii pod nazwą operacji wiślańsko-odrzańskiej. Spośród wszystkich działań ofensywy zimowej operacje te osiągnęły największe powodzenie i posiadały największe znaczenie strategiczne. W końcowym etapie tych operacji wojska 1 Frontu Białoruskiego i 1 Frontu Ukraińskiego wyszły nad Odrę w pasie szerokości 500 km, uchwytując liczne przyczółki na zachodnim brzegu rzeki. W ciągu 21 dni operacji rozbite zostały niemieckie 9 i 17 Armia Polowa oraz 4 Armia Pancerna. Straty wojsk niemieckich w operacji wiślańsko-odrzańskiej były bardzo znaczne.

Na froncie Odry w pierwszej połowie lutego Niemcy nadal utrzymywali kilka przedmieść, które umożliwiały im planowanie kontratacji. Rozpoczęto walki o twierdze Kostrzyn i Frankfurt. Również wielokrotnie próbowano zepchnąć przeciwnika z przedmościa w rejonie Krosna Odrzańskiego i Fürstenbergu. Należy dodać, że w tym czasie wojska radzieckie znacznie powiększyły i umocniły zdobyte przyczółki.

Dowództwo niemieckie czyniło rozpaczliwe próby obrony kierunku berlińskiego i utrzymanie linii Odry. Podjęte zostały w tym okresie działania kontrofensywne w ramach zaplanowanej operacji „Sonnenwende”. Od 2 do 5 lutego Niemcy podejmowali wzmożone wysiłki w celu stworzenia warunków umożliwiających wykonanie przeciwuderzenia.

Po wojnie, wyłonił się problem, czy w operacji wiślańsko-odrzańskiej nie można było osiągnąć więcej, czy niemożliwe było przedłużenie natarcia do Berlina i zdobyć go zgodnie z planem w połowie lutego. Między innymi wypowiedali się na ten temat G. Żukow i W. Czujkow, między którymi doszło do słynnej polemiki.

III. TRZECIA FAZA — WALKI OBRONNE O UTRZYMANIE PRZYZCÓLKÓW ODRZAŃSKICH 21.02.—15.04.1945 ROKU

Działania te przebiegały w okresie stabilizacji frontu walk na kierunku berlińskim 1 Frontu Białoruskiego; początek tej fazy walk wiąże się z zakończeniem rozgromienia nieprzyjaciela na Pomorzu i walkami o utrzymanie zdobytych przyczółków a następnie przygotowaniem do przeprowadzenia ostatniej operacji na kierunku berlińskim.

Działania na froncie odrzańskim po zatwierdzeniu propozycji dowódcy 1 Frontu Białoruskiego z dnia 20 lutego charakteryzowały się następującymi momentami: przejściem do obrony, wstrzymaniem prób dalszych działań w kierunku zachodnim, powstaniem nowego frontu działań skierowanego na północ. Niemiecka obrona linii Odry w tym okresie za wszelką cenę wiązała się z obroną stolicy III Rzeszy, do obrony której dowództwo hitlerowskie pospiesznie formowało nowe oddziały. W okresie styczeń — marzec 1945 roku do służby wojskowej powołano nawet 16—17-letnich chłopców. Z młodzieży i starców tworzono oddziały hitlerowskiego Volkssturmu. Formowano także oddziały przeciwpancerne, złożone z członków organizacji Hitlerjugend. Ponadto do obrony użyto różnych formacji wartowniczych i policyjnych, które natychmiast kierowano do zajęcia pozycji obronnych na rubieży Odry.

W dniach od 8 do 30 marca rozegrały się walki o twierdzę Kostrzyn, które prowadziły wydzielone oddziały 5 Armii Uderzeniowej i 8 Armii gwardii. Zdobycie twierdzy, której bronił silny niemiecki garnizon pod dowództwem H. Reinefartha było znacznym sukcesem. Pozwoliło to na

powiększenie zajmowanych przyczółków, a następnie połączenie ich w jeden duży przyczółek kostrzyński, który odegrał istotną rolę w operacji berlińskiej.

Niekorzystne położenie na froncie dla strony radzieckiej zmieniło się radykalnie w końcu marca po rozbiciu zachodnio-pomorskiego zgrupowania nieprzyjaciela. 20 marca wojska radzieckie wyszły nad Odrę na całej długości frontu biegnącego od Szczecina na południe. W rezultacie szerokość pasa działania 1 Frontu Białoruskiego wzrosła do 320 km.

Zakończenie operacji dolnośląskiej przez wojska 1 Frontu Białoruskiego oraz operacji pomorskiej znacznie poprawiły sytuację wojsk 1 Frontu Białoruskiego. W okresie trwania walk o Pomorze wojska znajdujące się na przyczółkach odniosły również wiele sukcesów. Mimo przejścia na tym odcinku frontu do obrony, były prowadzone dalsze działania mające na celu powiększenie i wzmocnienie przyczółków, zwłaszcza w rejonach twierdz Kostrzyn i Frankfurt nad Odrą.

IV. CZWARTA FAZA WALK O ŚRODKOWĄ ODRE 16.04.—23.04.1945 R.

Faza ta związana jest z rozpoczęciem działań w operacji berlińskiej i kończy się całkowitym opanowaniem rubieży Odry, złamaniem ostatniego oporu nad nią — zdobyciem 23 kwietnia twierdzy frankfurckiej.

W połowie kwietnia 1945 roku Radzieckie Siły Zbrojne zakończyły przygotowania do zadania Niemcom hitlerowskim ostatniego, rozstrzygającego uderzenia. Przed wojskami 1 Frontu Białoruskiego stało zadanie całkowitego przełamania odrzańskiej rubieży obronnej, zdobycia broniącej się nadal twierdzy Frankfurt a tym samym umożliwienie swobodnego przepływu transportów przez Odrę, następnie w możliwie najkrótszym czasie rozbić doszczętnie całe ugrupowanie faszystowskich wojsk niemieckich na kierunku berlińskim, zająć Berlin i zmusić Niemcy hitlerowskie do bezwarunkowej kapitulacji.

Główne zadanie rozbicia berlińskiego zgrupowania nieprzyjaciela i zdobycie Berlina dowództwo radzieckie powierzyło wojskom 1 Frontu Białoruskiego, w składzie którego znajdowała się 1 Armia Wojska Polskiego. Decydujące uderzenie miało być wykonane z przyczółka kostrzyńskiego w kierunku bezpośrednio na Berlin 16 kwietnia. Data ta wyznacza początek ostatniej fazy walk o całkowite zdobycie linii Odry. Zakończyła się ona 23 kwietnia na dwa dni przed okrążeniem Berlina opanowaniem wszystkich przepraw i zdobyciem twierdzy Frankfurt. Znacznej części załogi twierdzy udało się jednak przebić w kierunku zachodnim, gdzie została później rozbita w „ruchomym kotle” pod Halbe.

Warunkiem rozwinięcia działań na kierunku berlińskim w 1945 roku było zdobycie rubieży Odry. Przełamanie linii Odry należało do najtrud-

niejszych zadań, jakie stanęły przed nacierającymi wojskami 1 Frontu Białoruskiego. Walki o przełamanie silnie ufortyfikowanej linii odrzańskiej miały niezwykle zacięty i krwawy charakter. Pokonanie na niej oporu nieprzyjaciela wymagało olbrzymiego żołnierskiego poświęcenia, hartu i ofiar. Całkowite opanowanie rzeki Odry w 1945 roku łączy się z ostatnim wielkim wysiłkiem militarnym frontu wschodniego w II wojnie światowej.

Zadaniem wojsk 1 Frontu Białoruskiego w 1945 roku było całkowite rozgromienie faszystowskiej III Rzeszy. Mimo iż nastąpiło nieplanowane zatrzymanie wojsk radzieckich na froncie Odry nie zmieniły się w tym czasie generalne założenia działań, które musiały ulec jedynie korekcie mającej na celu całkowite opanowanie rubieży Odry i Nysy Łużyckiej przez sąsiednie wojska 2 Frontu Białoruskiego i 1 Frontu Ukraińskiego. Zmiany te były powodem wydzielenia frontu Odry jako rubieży kolejnych operacji: wiślańsko-odrzańskiej i berlińskiej. Stało się to za przyczyną szczególnej roli środkowej Odry jaką odegrała ona w końcowej fazie II wojny światowej.